

EVENIMENT

PROFESOR DR. ROXANA NUBERT, DISTINSĂ
CU CRUCEA DE ONOARE PENTRU ȘTIINȚĂ ȘI
ARTE A REPUBLICII AUSTRIA

KARLA LUPȘAN

În seara zilei de 28 iunie 2013, în maiestoașă sală a Senatului Universității Politehnicii din Timișoara, în fața unui public respectabil și într-o atmosferă de o uriașă încărcătură emoțională, ambasadorul Austriei, domnul dr. Michael Schwarzinger, a înmănat Crucea de Onoare pentru Știință și Arte a Republicii Austria reputatului om de cultură de la Universitatea de Vest din Timișoara, profesor dr. Roxana Nubert.

Această distincție onorifică de stat s-a acordat la propunerea Ministrului Federal al Învățământului, Artei și Culturii din Austria prin decretul prezidențial al președintelui dr. Heinz Fischer, în semn de grațitudine pentru meritele deosebite ale doamnei profesor dr. Roxana Nubert în domeniul cercetării și studiului literaturii de expresie germană, al medierii și transmiterii culturii din spațiul lingvistic german în România.

*

Ceremonia s-a desfășurat după tipicul evenimentelor solemne, incluzând un cuvânt de deschidere, susținut de un reprezentat al Senatului Universității Politehnica în calitate de gazdă, urmat de alocațiunea doamnei lector univ. dr. Codruța Goșa, prodecanul Facultății de Litere, Istorie și Teologie din cadrul Universității de Vest, iar apoi de *laudatio* rostită de MA Anna Linder, lector Austria la Universitatea de Vest. Decernarea ordinului de stat a fost precedată de un moment muzical deosebit, oferit de doamnele Marta Teglas (vioară) și Mihaela Dolniceanu (harpă) de la Filamornica Banatul. Au urmat mult așteptatul moment al conferirii medaliei de către ambasadorul Austriei la București, domnul dr. Michael Schwarzingger, mulțumirile doamnei profesor dr. Roxana Nubert și încheierea celebrării printr-un nou moment muzical.

În public s-au aflat personalități marcante ale vieții politice, culturale și academice timișorene, cum ar fi Klaus Christian Olasz, consulul Republicii Federale a Germaniei la Timișoara, deputatul Ovidiu Gañ, reprezentantul Forumului Democrat al Germanilor din România (F.D.G.R.) în Parlamentul României, profesor dr. Nicolae Robu, primarul Timișoarei, dr. Karl Singer, președintele Forumului Democrat al Germanilor din Banat, profesor dr. Ioan Carțis, fost rector al Universității Politehnica din Timișoara, profesor dr. Pia Brînzeu, fost prorector al Universității de Vest din Timișoara, profesor dr. Ileana Oancea, fost decan al Facultății de Litere, Teologie și Istorie la Universitatea de Vest din Timișoara.

*

Profesor universitar dr. Roxana Nubert nu este numai cea mai cunoscută și mai recunoscută personalitate a germanisticii timișorene actuale, ci a devenit chiar simbolul ei, în special datorită entuziasmului și dăruirii cu care, din 1996, a condus fosta Catedră și, din 2011, conduce actualul Colectiv de limba și literatura germană din cadrul Facultății de Litere, Istorie și Teologie a Universității de Vest.

MA Anna Lindner observă că devotamentul pentru activitatea științifică și cea didactică se încadrează în tradiția familiei Nubert, care preț de trei generații a dat societății românești profesori universitari renumiți în domeniul medicinei, respectiv al germanisticii și care este continuată de fiica doamnei Roxana Nubert, drd. Ana-Maria Romițan, cercetător în cadrul Academiei Române.

Dragostea pentru limba germană și pentru moștenirea austriacă din Banat s-a conturat încă din primii ani de viață și a călăuzit-o pe Roxana Nubert spre studiul limbii germane ca limbă maternă la Liceul Lenau (1960-1972) și mai apoi al germanisticii la Universitatea din Timișoara, pe care a absolvit-o în iunie 1976 ca șefă de promoție pe țară, cu media 9,90.

În *laudatio* sunt prezentate în continuare reperele semnificative care definesc activitatea didactică și cea științifică a doamnei Roxana Nubert. Cariera didactică și-a început-o ca profesor de limba germană la Lugoj și Timișoara, pentru ca din anul 1981 să se dedice activității didactice universitare, ca membră a Catedrei de germană a Facultății de Litere din cadrul Universității Timișoara. Roxana Nubert a parcurs toate treptele ierarhice universitare de la asistent (1981-1990), lector (1990-1995), conferențiar (1995-1998) până la profesor, din februarie 1998. Teza de doctorat *Oscar Walter Cisek als Mittler zwischen der deutschen und rumänischen Kultur* (Oscar Walter Cisek și rolul său de mediator între cultura germană și română) a susținut-o în anul 1993 la Universitatea din București.

Roxana Nubert își câștigă respectul a numeroase generații de studenți prin talentul său pedagogic și prin excepționala sa capacitate analitică și sintetică, oglindite la începutul carierei în cursurile de germană ca limbă străină, iar apoi în prelegerile despre literatura germană. Deosebita sa putere de muncă și abilitatea de a deschide

perspective noi o transformă în 1992 într-o deschizătoare de drum pentru studenții germaniști din Timișoreni, prin introducerea unei discipline noi în planul de învățământ, și anume, literatura de expresie germană din spațiul cultural românesc. Astfel, germanistica timișoreană și-a adus o contribuție remarcabilă la răspândirea Grupului de Acțiune Banat, precum și la cea a scriitorilor Herta Müller, Richard Wagner, Johann Lippet și Rolf Bossert.

Pregătirea sa profesională nu este însă numai rezultatul studiului individual, ci și al perfecționării permanente prin burse de cercetare la instituții prestigioase, ca Universitatea Humboldt din Berlin, Universitatea din Regensburg și Arhiva germană de literatură din Marbach sau cele oferite de Societatea Austriacă pentru Literatură.

Recunoașterea academică a Roxanei Nubert la nivel național și internațional este dovedită și de prezența sa în calitate de profesor invitat la universitățile din București, Brașov și Sibiu sau Universitatea Witwatersrand Johannesburg, Africa de Sud, Universitatea Cáceres, Spania, la Universitatea din Innsbruck, precum și de numeroasele prelegeri susținute la Universitatea „Ludwig-Maximilians” din München.

Activitatea didactică a doamnei profesor dr. Roxana Nubert este strâns legată de cea științifică, fapt demonstrat de publicarea a 27 de cărți de autor și în colaborare, a șase cursuri universitare și a celor peste 60 de studii din reviste de specialitate și antologii din România, Germania, Austria, Franța și Statele Unite ale Americii, dar și de coordonarea unui număr mare de volume ale unor manifestări științifice internaționale. Temele abordate de Roxana Nubert privesc pe de-o parte aspecte de interes general din literatura germană și austriacă modernă sau din autorii de expresie germană din spațiul cultural românesc, pe de altă parte se extind asupra aspectelor interculturale ale literaturii și ale autorilor bănățeni, ca Franz Xaver Kappus, Oscar Walter Cisek, Johann Lippet, Richard Wagner, Herta Müller, precum și ale Grupului de Acțiune Banat și Nikolaus Lenau.

De la începutul carierei sale academice s-a preocupat atât în predare, cât și în cercetare îndeosebi de literatura germană și austriacă modernă, precum și de literatura de expresie germană din spațiul cultural românesc.

Domeniile explicate de interes sunt literatura modernă austriacă și literatura germană contemporană, precum și literatura de expresie germană din România, în special din Banat. Un alt domeniu căruia i s-a dedicat doamna profesor Nubert îl reprezintă studiile interdisciplinare, cu precădere cercetarea relațiilor dintre literatură și celelalte arte. (Lindner, 2013)

Pe lângă competența de cercetare și predare, Roxana Nubert se remarcă printr-o excelentă capacitate de conducere. Din 1996 coordonează Catedra, respectiv Colectivul de limba și literatura germană nu doar destoinic, ci cu suflet, cu dăruire, cu seriozitate și cu conștiinciozitate. Cu aceeași abnegație conduce, tot din anul 1996, și Biblioteca Austria din Timișoara. De peste 15 ani dăruiește multă energie și entuziasm în a face cunoscută germanistica timișoreană, pe de-o parte, și cultura din spațiul lingvistic german în România, pe de altă parte. Dovezi ale eforturilor depuse de „mediatorul” dintre culturi, Roxana Nubert, sunt, printre altele, înființarea și coordonarea publicației Catedrei de Germanistică, *Temeswarer Beiträge zur Germanistik*, care anul acesta celebrează apariția celui de-al zecelea număr; organizarea și coordonarea de simpozioane și sesiuni internaționale, atât sub egida Bibliotecii Austria, cât și a Colectivului, dintre care le amintim pe cele mai semnificative: „40 Jahre Germanistik” (1996), „Lenau in/und Europa” (2002), „Sonderkolloquium 50 Jahre Temeswarer Germanistik” (2006), „40 Jahre Aktionsgruppe Banat: Akteure und Texte - Mitstreiter und Begleiter” (2012); „20 Jahre Österreich-Bibliothek”.

Dovadă a recunoașterii prestigiului științific, a competenței pentru cercetare, dar și a calităților de leader este, pe lângă apartenența sa la numeroase asociații științifice, funcția de vicepreședinte, deținută de Roxana Nubert din anul 2008 în cadrul Federației Internaționale pentru Limbi și Literaturi Moderne (International Federation for Modern Languages and Literatures), patronată de UNESCO. De asemenea, împreună cu doamna profesor Mathilde Hennig, coordonează din 2011 relația de parteneriat dintre germanistica timișoreană și Institutul de Germanistică al Universității din Gießen.

Anna Lindner consideră grăitoare asocierea poeziei „Engagement” (Angajament) a Grupului de Acțiune Banat cu ceea ce este și ce face profesor dr. Roxana Nubert:

sunt angajat

da

sunt angajat

da da

foarte angajat

și tu ești angajat

da

și eu sunt angajat

foarte angajat

da da

În această poezie intitulată „Angajament” se regălesc, după părerea mea, trei aspecte reprezentative pentru activitatea Roxanei Nubert în domeniul studiului literaturii și în cel al răspândirii culturii. În primul rând, poezia este produsul unui grup de autori de expresie germană din România ale căror opere au fost pe larg analizate de Roxana Nubert. De asemenea, ea a contribuit la recunoașterea lor atât prin studiile publicate, cât și prin introducerea acestor autori în curriculumul studenților germaniști de la Universitatea de Vest din Timișoara.

În al doilea rând, această poezie lasă să se întrevadă influența exercitată de literatura austriacă, în mod explicit a liricii experimentale a Grupului de la Viena, asupra autorilor bănățeni implicați. Textul face astfel referire la multiplele fațete ale relației care unește de peste trei sute de ani Banatul și Austria. Printre altele, tocmai pentru menirea ei de a promova literatura și cultura austriacă îi este acordată astăzi această distincție.

Ajungem astfel la cel de al treilea motiv pentru care am ales această poezie. Acest ultim motiv se distanțează desigur de poezie. Fiindcă Grupul de acțiune Banat a dat, bineînțeles, acestei poezii o conotație ironică, cu vădite aluzii la scriitorii înșiși, la literatură și la contextul social, cultural, politic al anilor 1970. De aceea îmi permit, la sfârșitul acestei *laudatio* pentru o specialistă în domeniul literaturii să întreprind ceva, sper să nu mi-o luați în nume de rău, dragă doamnă profesor, mai degrabă deplasat: ignor întregul context, îmi aleg un singur vers și înțeleg, în mod voit, într-o manieră falsă autorii: titlul poeziei „Angajament” aș vrea să-l înțeleg

într-un sens strict literal. „Angajament” denumește, după părerea mea, foarte exact ceea ce reprezintă Roxana Nubert. Cred, doamnelor și domnilor, că îmi dați dreptate când afirm acest lucru, având în vedere activitatea științifică și culturală vastă a Roxanei Nubert, din care nu am putut să amintesc decât o parte. Am cunoscut-o pe Roxana Nubert ca „foarte angajată” în ultimii ani și în mediul universitar. Se dedică neîncetat studenților în aceeași măsură ca și Germanisticii de la Universitatea de Vest din Timișoara, precum și colegilor. (Lindner, 2013)

*

După conferirea ordinului de stat, copleșită de emoție, doamna profesor dr. Roxana Nubert și-a exprimat sincer și călduros mulțumirile pentru onorabila distincție acordată pentru meritele ei științifice și pentru activitatea de transmitere a culturii austriece. Nominalizați au fost: Președintele Austriei, dr. Heinz Fischer, Excelența Sa Ambasadorul dr. Michael Schwarzingger, doamna Christine Dollinger (consilier la Secția de Politici culturale a Ministerului Federal pentru relații europene și internaționale), doamna Marianne Gruber (președinta Societății austriece pentru literatură), doamna MA Anna Lindner (lector Austria la Universitatea de Vest), conducerea Universității Politehnica, familia, dr. Karin Dittrich (bibliotecara Bibliotecii Austria din Timișoara) și colegii din cadrul Colectivului de limba și literatura germană.

Interesantă a fost „abordarea interdisciplinară a momentului”, pe care a oferit-o doamna Nubert, subliniind faptul că decernarea unei distincții a Republicii Austria într-o sală a Palatului Lloyd, unul dintre impunătoarele monumente Jugendstil care-și pun amprenta asupra Timișoarei, nu poate fi întâmplătoare.

M-am străduit întotdeauna ca prin cercetare și predare, precum și prin activitatea mea desfășurată în cadrul Bibliotecii Austria din Timișoara să transmit spiritul modernității vieneze și, prin aceasta, specificul culturii austriece. Timișoara, mica Vienă, care până în 1918 a aparținut monarhiei austro-ungare, a reprezentat, fără îndoială, locul ideal pentru acest mesaj. (Nubert, 2013)

*

Evenimentul a fost onorant atât pentru doamna profesor dr. Roxana Nubert, cât și pentru Facultatea de Litere, Istorie și Teologie din cadrul Universității de Vest din Timișoara.

Bibliografie

- Lindner, Anna (2013): Laudatio pentru profesor dr. Roxana Nubert cu ocazia conferirii ordinului de stat Crucea de Onoare a Austriei pentru Știință și Arte (nepublicată).
- Nubert, Roxana (2013): Discurs de mulțumire cu ocazia conferirii ordinului de stat Crucea de Onoare a Austriei pentru Știință și Arte (nepublicat).
- Nubert, Roxana: Curriculum vitae.